

یادداشت

نمایش توانایی دیپلماسی ایران

ادامه‌از صفحه اول

بمباران‌های گسترده برای ازبین‌بردن توان نظامی، غیرنظامی، خدماتی و حتی کارخانه‌ها، مزارع و مراکز تجاری که به نحوی به نیروهای حزب‌الله و جامعه شیعه مربوط بود، از جنوب لبنان تا بیروت و تا منطقه بقاع آغاز کرد. همچنین برای عقب‌راندن حزب‌الله از جنوب تا پشت رودخانه لیتانی عملیات زمینی را آغاز کرد؛ اقداماتی که همگی به منظور نابودی کامل حزب‌الله بود.

بدیهی است حزب‌الله به سبب ازبین‌رفتن کادرهای نظامی و امنیتی خود و با داشتن تجربه جنگ ۲۰۰۶ که به قطع‌نامه ۱۷۰۱ منجر شد، خواهان افزایش تنش و گسترش جنگ و تسریع در نشان‌دادن همه قدرت خود نبود و تلاش داشت هرچه سریع‌تر به یک آتش‌بس دست یابد، اما رژیم اسرائیل از بسیاری از خطوط سرخ عبور کرده بود و اگر دفاع شجاعانه حزب‌الله در سدکردن نیروی زمینی اسرائیل در جنوب نبود، شاید آتش‌بس به‌زودی برقرار نمی‌شد. سربازان رژیم صهیونیستی در جنوب با سد دفاعی بسیار آماده و ورزیده‌ای روبه‌رو شدند و با تلفات بسیار تن به آتش‌بس دادند.

توافق آتش‌بس که از ۲۷ نوامبر ۲۰۲۴ به مدت ۶۰ روز به اجرا درآمد، اگرچه با نقض مکرر اسرائیل روبه‌رو بود، اما پایدار ماند. همچنین روشن شد با وجود حجم گسترده بمباران‌ها و عملیات اطلاعاتی و امنیتی اسرائیل، حزب‌الله با وجود ازدست‌دادن کادرهای نظامی و امنیتی خود، همچنان توانسته بود خسارت‌های سنگینی را به ارتش رژیم وارد کند. ضمن آنکه کادرهای سیاسی حزب‌الله از معرکه جان سالم به در بردند، درعین‌حال نسل جدیدی از رزمندگان آموزش‌دیده و باتجربه در غیاب کادرهای قدیمی در برابر رژیم اسرائیل به صحنه آمدند.

اکنون از هر منظر و با هر معیاری که بررسی شود، نیروهای جوان حزب‌الله در مقابل تهاجم زمینی اسرائیل به‌خوبی ایستادگی کردند.

حزب‌الله برای انجام اقدامات دفاعی در جنوب لبنان ناگزیر از کاهش نیروهای خود شد که در سوریه مستقر کرده بود و همین امر باعث شد پس از آتش‌بس به فاصله کوتاهی جبهه تحریرالشام درسد در پرکردن خلا موجود برآید و علی‌رغم آنکه عوامل مختلفی در سقوط اسد دخالت داشت، اما عملاً حزب‌الله به عنوان مقل مدبر مبارزه با جریان‌های سلفی دیگر حضور نداشت. اسرائیل نیز فرصت را مغتنم شمرد و پایگاه‌های نفوذ حزب‌الله در سوریه را از بین برد. سوریه اکنون به عنوان یک گذرراه لجستیک از جبهه مقاومت خارج شده است. در همین حال آمریکا و اسرائیل نیز در یک مطالبه‌گری کادکتری در تلاش‌اند نفوذ ایران را در معادلات منطقه‌ای به صفر برسانند؛ امری که با توجه به ویژگی‌های ذاتی و توانمندی ایران و محور مقاومت، اساساً غیرواقف‌بینانه ارزیابی می‌شود. نباید فراموش کرد جمهوری اسلامی ایران و نیز محور مقاومت از قدرت انعطاف بسیار بالایی در شرایط ناپایدار برخوردار است و تجربه‌های بیایی نشان داده است که خلاقیت و ابتکار برای ایجاد نهادها و سازوکارهای جدید همچنان به‌خوبی وجود دارد و احتمالاً راه‌حل‌های جایگزین و مناسبی برای تداوم محور مقاومت رونمایی خواهد شد.

محور مقاومت همچنین از قدرت سازگاری خود برای بازسازی شبکه‌ها و ترمیم تدریجی توانی‌هایش حتی در بحرانی‌ترین شرایط و با در شرایط صلح استفاده خواهد کرد و لزوماً سقوط بشار اسد مانع پیگیری راهبردهای کلان منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران نخواهد شد.

به نظر می‌رسد از نظر حزب‌الله نیز با وجود آنکه اسرائیل همچنان خطر اصلی تلقی می‌شود، اما شاید درحال حاضر بیشترین نگرانی حزب‌الله معطوف به مسائل داخلی باشد. همچنان که مشخص است، فصل جدیدی نتهفتا در لبنان، بلکه در سوریه و حتی در جهان عرب درحال گشوده‌شدن است. از یک سو به نظر نمی‌رسد سایه حضور اسرائیل بر لبنان مرتفع شده باشد. اسرائیل همچنان طرح نابودی کامل قدرت نظامی حزب‌الله را خواه از طریق عملیات نظامی و امنیتی و خواه از طریق فشارهای دیپلماتیک توسط غرب و کشورهای عربی بر لبنان دنبال می‌کند. قطع‌نامه ۱۷۰۱ و توافق آتش‌بس اخیر احتمالاً حاوی بندهایی است که خواستار خلع سلاح حزب‌الله است. افزون بر آن بازگشت به توافق‌نامه طائف که اخیراً توسط نخست‌وزیر لبنان، نواف سلام، مطرح شد و نیز اجرای قطع‌نامه‌های بین‌المللی ۱۵۵۹ در سال ۲۰۰۴ نیز برای خلع سلاح حزب‌الله طراحی شده است.

افزون بر مسئله خلع سلاح و عقب‌نشینی تا پشت رودخانه لیتانی، موضوع تعیین تکلیف مرزهای دریایی برای بهره‌برداری از منابع نفتی و گاز مشترک دو میدان تمار و لویاتان در دستور کار خواهد بود؛ موضعی که حزب‌الله در آن حضور لازم را نخواهد داشت. ضمن آنکه به نظر نمی‌رسد اسرائیل از مطامع سرزمینی دست برداشته باشد و حفظ قله جبل‌الشیخ در سوریه و بخش‌هایی از جنوب لبنان زخم‌هایی را لای استخوان برای درگیری‌های آینده منطقه ممکن است نگه دارد.

آنچه روشن است، بخش سیاسی حزب‌الله همچنان پابرجاست و در شرایط نهاده‌نیه‌شدن و استقرار دولت در لبنان، حزب‌الله از طریق کادرهای سیاسی و اجتماعی خود خواهد کوشید تعاملات خود را با دولت جدید افزایش داده و در قالب یک حزب سیاسی منافع جامعه شیعه، به‌ویژه بازسازی مناطق جنگ‌زده و آسیب‌های اقتصادی به خود را ترمیم کند و با وجود آنکه حزب‌الله با اهداف بزرگ‌تر جمهوری اسلامی ایران در منطقه مرتبط است، اما در شرایط فعلی احتمالاً جمهوری اسلامی ایران ترجیح خواهد داد به پشتیبانی دیپلماتیک، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی خود از حزب‌الله بسنده و توان خود را به حمایت از بازسازی مناطق شیعه‌نشین محدود کند.

رئیس فراکسیون حزب‌الله در مجلس لبنان، محمد رعد، درباره ساختار دولت جدید لبنان می‌گوید: این حق ماست که از دولت خواستار میناق زیست مشترک باشیم. ما از نزدیک و با آراش و حکمت، رفتار دولت را نظاره می‌کنیم. بر مصالح ملی تاکید داریم و اقدامات دولت را درخصوص اخراج اشغالگران از هر جوب از خاک لبنان و نیز بازگرداندن اسرا و تلاش‌هایشان برای بازسازی و نیز اجرای درست قطع‌نامه ۱۷۰۱ را برای حفظ توافق ملی زیر نظر می‌گیریم.

به نظر می‌رسد حزب‌الله نسبت به انتخاب نخست‌وزیر جدید، نواف سلام، راضی نیست و جای شگفتی است که سمیر جعجع، مخالف سرسخت حزب‌الله، نیز نسبت به نخست‌وزیر جدید ابراز تعجب می‌کند و می‌گوید خارج از معادلات داخلی لبنان فردی را که بیشتر عمرش در خارج بوده است، سرکار آورده‌اند. آنچه درباره نخست‌وزیر جدید جالب به نظر می‌رسد، این است که او همان رئیس بین‌المللی است که اشغال اسرائیل را در فلسطین غیرقانونی اعلام کرده و در پیگرد نتانیاهو به عنوان جنایتکار جنگی موثر بوده است.

شاید با توجه به سابقه او به عنوان یک حقوق‌دان پاینده به قانون مناسب باشد. حزب‌الله فصل جدیدی از فعالیت سیاسی را در صحنه لبنان در تعامل با نخست‌وزیر و رئیس‌جمهور جدید در پیش گیرد.

ضمن آنکه نباید فراموش کرد جغرافیای سیاسی-استراتژیک خاورمیانه همچنان ناپایدار است. اگر چه ارتباط جمهوری اسلامی ایران با حزب‌الله از طریق سوریه برای مدت نامعلومی قطع شده است، اما گمان نمی‌رود خلا ناشی از نبود ایران و روسیه در سوریه، توسط ترکیه و هم‌پیمانان غربی و عربی نیز پر شود؛ زیرا پای بازیگران زیادی در سطح محلی، ملی منطقه‌ای و بین‌المللی به صحنه سوریه باز شده است. پای اسرائیل هم که همیشه در میان است. تقابل و تزاوح منافع و مصالح بازیگران جدید می‌تواند تهدیدات جدیدی را ایجاد کند. در هر حال تغییرات و تحولات جدید در سوریه و لبنان فرصتی را برای دیپلماسی فعال جمهوری اسلامی ایران ایجاد کرده است. به نظر می‌رسد وقت آن رسیده باشد که دستگاه سیاست خارجی کشور توانایی‌های دیپلماتیک خود را در تعامل با دولتمردان جدید سوریه و لبنان به نمایش بگذارد.

✽ **رئیس مرکز پژوهش‌های علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه**



عکس: gettyimages

دیوید لینچ، تأثیرگذارترین سینماگر جهان، در ۷۸سالگی درگذشت

پرسش‌هایی که بی‌پاسخ ماند



بهناز شیربانی

عمر فعالیت هنری شیر طلایی جشنواره ونیز را به خانه

برد. سی‌ان‌ان در مقاله‌ای که بعد از مرگ لینچ منتشر کرده، درباره فعالیت‌های هنری و علاقین این کارگردان سرشناس نوشته است: «او که پیش از فیلم‌سازی علاقه‌مند به نقاشی بود، برای نخستین بار با الهام از ایده نقاشی‌هایش شروع به تجربه فیلم‌سازی کرد. «من نقاشی می‌کشیدم و بخش کوچکی از این اشکال را تصور کردم که حرکت می‌کرد و صدای باد را می‌شنیدم». او در مصاحبه‌ای در سال ۱۹۹۷ اشاره کرد که دوست داشته نقاشی‌هایش متحرک شوند و شروع به ساخت یک فیلم انیمیشن به عنوان یک نقاشی متحرک کرد.»

در بخش دیگری از این مقاله آمده است: تمایل لینچ به سوزهای عجیب و بصری خلاقانه بود. اولین فیلم کوتاه او، «شش مرد که بیمار می‌شوند» یک انیمیشن تجربی است. هالیوودریپورت نیز در مقاله‌ای درباره لینچ نوشته است: هر شخصی که آثار لینچ را دیده، نمی‌تواند آنها را با آثار دیگران اشتباه بگیرد. برخلاف دیگر نویسندگان برجسته، او به یک جنبش تعلق نداشت یا به‌راحتی در یک ژانر قرار نمی‌گرفت. درحالی‌که تصاویر او بازتاب ذهنیت لوئیس بونوئل یا سالوادور دالی بود.

پس از مرگ او، سینماگران بسیاری درباره تأثیر و جایگاه او در سینما نوشتند. استیون اسپلبرگ در بیانیه‌ای گفت: «من عاشق فیلم‌های دیوید بودم. «مخمل آبی»، «جاده مالپالاند» و «مرد فیل‌نما»، او را به عنوان یک خیال‌پرداز منحصر‌به‌فرد و خلاق معرفی کردند که فیلم‌هایش حس دست‌سازبودن داشتند. دیوید وقتی نقش جان فورد را در فیلم «فیلمن‌ها» بازی کرد، در نقش یکی از قهرمانم بازی کرد. این یک

تجربه سوررئال بود و شبیه صحنه‌ای از یکی از فیلم‌های او بودی به نظر می‌رسید. جهان دلتنگ چنین صدای اصیل و بی‌همثالی خواهد شد. فیلم‌هایش تاکنون آزمایش زمان را پشت سر گذاشته‌اند و همیشه نیز این‌گونه خواهد بود.»

به همین ترتیب، لزلئی لینکا کلاتر، رئیس انجمن کارگردانان آمریکا، بیانیه‌ای در مورد لینچ صادر کرد. در این متن آمده است: «هیچ‌کس مانند دیوید نیست. به همین سادگی. او از دل و جان یک نابغه بصری بود که قصه‌گویی تصویری را در سینما و تلویزیون به سطحی جدید ارتقا داد و الهام‌بخش بسیاری از کارگردانان برای ریسک‌کردن و دیدن امکانات جدید بود. او از من به عنوان کارگردان جوانی که در اوایل دهه ۱۹۹۰ به او در توین پیکس ملحق شدم، فرصتی را به ارمغان آورد و من برای همیشه از شناختن او بسیارگزار خواهم بود. در هر تعامل، دیوید در لحظه زندگی می‌کرد و من نمی‌توانم به داستانی فکر کنم که باعث شد دنیا را متفاوت ببینم. در یکی از این‌زودهای اولیه توین پیکس، صحنه‌ای در صندوق بانکی با کابل مک‌لاکلان و مایکل اونتکین وجود دارد و یک گوزن در وسط میز خوابیده است. هیچ‌کس هرگز به آن اشاره نمی‌کند: فقط آنجاست و صحنه را می‌سازد. از دیوید پرسیدم که چطور به این فکر افتاد که آن سر گوزن را روی میز بگذارد. او با تعجب به من نگاه کرد

و گفت: «اتجا بود». تا آنجا که برنامه‌ریزی می‌کنید، مطمئن می‌شوید که روی زندگی تمرکز کردید. آنچه را که درست در مقابل شماست، از دست ندهید. توانایی او در دیدن جادویی که وجود دارد بود درحالی‌که دیگران آن را نمی‌بینند، همین ویژگی‌ها او را به یکی از بزرگ‌ترین داستان‌نویسان زمان ما تبدیل کرد. من به بسیاری از کارگردانانی می‌پیوندم که عمیقاً تحت تأثیر زندگی و کار دیوید قرار گرفته‌اند و امروز در سوگ از دست‌دادن او غمگین شده‌اند.»

دیوید لینچ آثار درخشانی مانند «کله پاک‌کن»، «مرد فیل‌نما»، «تل‌ماسه»، «مخمل آبی»، «از ته دل وحشی»، مجموعه «توینس پیکس»، «بزرگراه گمشده»، «داستان استریت»، «جاده مالپالاند» و «امپراتوری درون» را مقابل دوربین برد.

در این فیلم به ایفای نقش پرداختند.

یادآورزیایی و شکنندگی زندگی

بازه‌های زمانی مختلف را در هم می‌آمیزد و زندگی و احساسات را به گونه‌ای با هم ترکیب می‌کند که عمیقاً حس نوستالژیک و قابل ربط جهانی دارد. اینکه اظهار می‌شود فیلم، ضعف اساسی در قصه‌گویی دارد را شاید بتوان پذیرفت اما اینکه بار احساسی ندارد، باید گفت «اینجا» اثری قابل احترام است که با داستان‌سرایی بصری و نماهای مستطیلی، احساس مخاطب را قفلک می‌دهد.

تمرکز اصلی زمیکس روی خانواده ال و رز و خانواده فرزندشان ریچارد با بازی تام هنکس است که هفت دهه از زندگی آنها را برای تماشاگر شرح می‌دهد. او فیلم زمانی است که مارگارت، با بازی رایبن رایت، به عنوان زوج تام هنکس وارد قصه می‌شود. سازنده از استفاده از جلوه‌های بصری پیشرفته از جمله Metaphysic live، چهره این دو نفر را از ۱۸سالگی تا میانسالی به شکلی بی‌نقص، نمایش می‌دهد. رابطه تام هنکس و رایبن رایت که یادآور فیلم به‌یادماندنی و تحسین‌برانگیز فارست‌گامپ است، باعث می‌شود خاطره‌ها زنده شود.

فارست‌گامپ که آن هم با اقتباسی از رمانی با همین نام نوشته وینستون گروم توسط رابرت زمیکس ساخته شد، در سال ۱۹۹۴ به عنوان پر فروش‌ترین فیلم شناخته و نامزد دریافت ۱۳ جایزه اسکار شد که در بخش‌های بهترین فیلم، بهترین کارگردانی، بهترین بازیگر نقش اول مرد، بهترین فیلم‌نامه اقتباسی، بهترین تدوین فیلم و جلوه‌های ویژه اسکار را دریافت کرد و در سایت IMDb، در لیست بازدهمین فیلم ۲۵۰ فیلم برتر قرار گرفت.

یکی دیگر از عواملی که در خدمت فیلم است، موسیقی متن اثر آلن سیلوستری است که بر گوش مخاطبان دلنشین می‌نشیند و در نهایت تمامی این مجموعه سعی کرده‌اند مخاطب ۹۵ دقیقه تجربه لذت‌بخش با ریتم تند داشته باشد. هرچند فیلم‌ساز بیشتر درگیر فرم، تکنیک‌های تدوین و استفاده از هوش مصنوعی بود.

فیلم «اینجا» ازاساس با سوالات فلسفی در باب جست‌وجوی ماهیت واقعی زندگی انسان و جهان هستی، مخاطب را به

اخبار برگزیده

معرفی آثار بخش بین‌الملل چهل‌وسومین جشنواره تئاتر فجر

آثار بخش بین‌الملل چهل‌وسومین جشنواره تئاتر فجر از سوی دبیرخانه این رویداد هنری اعلام شد. در بخش بین‌الملل این دوره از جشنواره، ۹ اثر از کشورهای ارمنستان، قرقیزستان، تونس، عراق، پرتغال و ترکیه، روسیه و ازبکستان شامل هفت اثر صحنه‌ای و دو نمایش خیابانی روی صحنه خواهد رفت. بر این اساس آثار بخش بین‌الملل چهل‌وسومین دوره جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر که مدیریت آن برعهده مزگان ویکلی است، به شرح زیر اعلام می‌شود:
۱- «یک کوزن مادر» به نویسندگی ادیل بولوریک اوغلو و باختیگول آسانووا به کارگردانی شارش شیشنوف از قرقیزستان (صحنه‌ای)،
۲- «آرداقیون» به نویسندگی و کارگردانی ژرپایر داداسیان از ارمنستان (صحنه‌ای)،
۳- «چیزهایی که حمل می‌کنیم» به کارگردانی فرانسیسکو کامپو از پرتغال و ترکیه (صحنه‌ای)،
۴- «ژااوه» به نویسندگی و کارگردانی محمد عبدالحمید عبد حسین از عراق (صحنه‌ای)،
۵- «لاژگی» به نویسندگی شاهباز فایزالله‌یف و به کارگردانی آسکر خلمومینوف از ازبکستان (صحنه‌ای)،
۶- «یک ساعت خاطره» به نویسندگی کارینه خودیکیان و به کارگردانی واهه شاوردیان از ارمنستان (صحنه‌ای)،
۷- «اتنو» به کارگردانی شیکینیا آنا یوریونا از روسیه (خیابانی)،
۸- «گودزیلا: پدیده» به نویسندگی و کارگردانی اوس ایراهیم از تونس (صحنه‌ای)،
۹- «السته» به کارگردانی شیکینیا آنا یوریونا از روسیه (خیابانی).

نمایش‌های بخش «به‌علاوه فجر، جشنواره تئاتر فجر معرفی شدند

گروه‌های نمایشی شرکت‌کننده در بخش «به‌علاوه فجر» چهل‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر مشخص شدند. ۲۲ گروه قرار است در ۲۰ تماشاخانه شامل عزادارت نوفل‌لوشاتو، هامون، خانه هنر دیوار، استاد مشایخی، سیمرخ، جریان، همای سعادت، صحنه آبی و طهران روی صحنه حاضر شوند و هرکدام از این اجراها یک سانس را در اختیار دارند که توسط اداران ارزیابی می‌شوند. اسامی نمایش‌های بخش «به‌علاوه فجر» به ترتیب زیر اعلام شده است:
«ناتکس» به نویسندگی ساناز طوسی و کارگردانی امید امیدی و فراز غلامی، «خیزده» به نویسندگی بریان لاورئ و کارگردانی رضا بهکام، «پس از» به نویسندگی و کارگردانی مرتضی کوهی، «حرمان» به نویسندگی افسانه بخشی‌فرد و کارگردانی محمدصادق سیادت، «زندگی در تئاتر» به نویسندگی دیوید ممت و کارگردانی احسان حسین‌خانی، «ژوزفه» به نویسندگی جان هساج و کارگردانی سارا داروفروش، «زنبورهای کارگر» به نویسندگی و کارگردانی علیرضا نجفی، «سه نمایش‌نامه از محمد مساوات» به نویسندگی محمد مساوات و کارگردانی سجاد تابش، «من کشی» به نویسندگی امین فرشادپور و کارگردانی مریم رادیور و سلیم تاتی، «دویل» به نویسندگی جعفر غلام‌پور و کارگردانی حمید رحیمی، «جوق» به نویسندگی و کارگردانی جواد سحر، «کلاس بازیگری» و به نویسندگی و کارگردانی محمدرضا حیدری، «خشت خام خانه» به نویسندگی و کارگردانی علی اصغری، «سپین» به نویسندگی مسعود بهمنی و کارگردانی حسین فردوسی، «قلاده‌ای برای سگ مرده» به نویسندگی محمد جرمشیر و کارگردانی حامد هادوی، «جایی میان خوک‌ها» به نویسندگی آتول فوکارد به کارگردانی پدram آزموده، «به رنگ جعبه‌ای» به نویسندگی و کارگردانی بهزاد خاکی‌نژاد، «خلواره» به نویسندگی ساموئل بکت و کارگردانی مرتضی بنایی، «زادروز زار» به نویسندگی علیرضا زارع و کارگردانی حمید عبدالحسینی، «هست و نیست» به نویسندگی احمد فیاض و کارگردانی علیرضا کنرلو، «دیگری شبیه خورش» (مهمان) به نویسندگی ساموئل بکت و کارگردانی شاهین چکینی، «چوکوچوک نادان» اثر آنتوان جیخوف به نویسندگی و کارگردانی مجید میرسلیم، بخش «به‌علاوه فجر» چهل‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر به مدیریت داود نامور قرار است با همراهی انجمن صنفی تماشاخانه‌های خصوصی ایران و همراهی گروه‌های نمایشی تماشاخانه‌های خصوصی به صورت رقابتی در بخش جنبی جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر برگزار شود. چهل‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر به دبیری خبیرالله تقیانی‌پور از سوم تا سیزدهم بهمن برگزار می‌شود.